

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokoјencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne šte. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina . . . . . 20.—

Četrletna naročnina . . . . . 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Anton Adamič, Ljubljana, Bohoričeva ulica šte. 12. Rokopisov
ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le pod-
pisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednika.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se po-
šilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/1. Tja
je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Občni zbor O. Z.

z dne 9. avgusta 1925.

Predsednik O. Z. g. Maks Lilleg otvori
občni zbor ob pol 10. uri, ker ob določeni
9. uri vsled nezadostnega števila navzočih
delegatov ni bil sklepčen. Konstatira sklep-
čnost in imenuje zapisnikarjem g. Bekša in
g. Beguša in overovateljem zapisnika g. Pa-
ternostra in g. Rusa. — Uvodoma obžaluje
slabo udeležbo na občnem zboru (ca. 70 nav-
zočih) in se spominja Nj. Vel. kralja s po-
zivom, da zakliče občni zbor junaškemu kra-
lju »Živijo«, kar vsi navzoči z navdušenjem
store.

Nato predlaga g. Lilleg, da pošlje občni
zbor Nj. Vel. kralju sledečo brzojavko:

Vaše Veličanstvo! Na svojem občnem
zboru v Ljubljani dne 9. avgusta 1925 zbrani
državni uslužbenci in upokoјenci Slovenije
se Vašemu Veličanstvu klanjajo in poudar-
jajo neomejeno zvestobo in udanost do naj-
višjega prestola ter globoko zaupanje v Va-
še Veličanstvo kot pokrovitelja svoje cen-
tralne organizacije Glavnega Saveza držav-
nih nameščencev v Beogradu.

Predlog se soglasno in z velikim navdu-
šenjem in odobravanjem sprejme.

G. Lilleg poroča:

»Ker bo gospod tajnik podal izčrpno sli-
ko delovanja O. Z. od zadnjega občnega zbo-
ra do danes, dovolite, da se omejim samo
na nekaj konstatacij, katere je potrebno, da
jih pribijem v javnosti — in to resno in jas-
no.

Gospodje, brezdvomno je, da so bili in
so v naši državi državni uslužbenci oni ele-
ment, kateri so s svojim neumornim in smo-
trenim delom pripomogli, da se država, če-
tudi počasi, pa vendar konsoliduje in ureja.

Oni so kot vedno zvesti in zavedni dr-
žavljeni z vso vnemo zavračali vse protidr-
žavne in separatistične pokrete, kateri danes
prevevajo marsikatero drugo državo. Za to
neumorno državotvorno delo do danes niso
želi niti najmanjše zahvale. Gospodje, reci-
mo, da so temu krive le naše desolatne po-
litične razmere.

Niti ena vlada, katerih je bilo po pre-
vratu že mnogo — bile so na vladi skoraj že
vse politične stranke — se ni potrudila, da
bi resno proučevala vprašanje državnega
uslužbenstva; niti ena ni imela ne misli ne
volje, da obezbidi državno uslužbenstvo ter
ga postavi na mesto, katero mu po vseh pra-
vicah gre, da ga reši proletarizacije.

Vse dosedanje vlade so to vprašanje, ka-
tero je za državo gotovo eno najvažnejših,
popolnoma omalovaževale.

Gospodje, vsaj mi se zavedamo, da ni
vse eno, kakšna je državna uprava. Dobra
uprava da v tuzemstvu zaupanje, v inozem-
stvu ugled; slaba uprava podkupa zaupa-
nje in ugled.

Gospodje, na čigavih ramah sloni upra-
va? Brezdvomno edino le na ramah držav-
nega uslužbenstva; dokler državno uslužben-
stvo izpolnjuje svoje dolžnosti v polni meri
in nepriporočno, toliko časa uživa država za-
upanje in ugled. Kako pa se more zahtevati
od državnega uslužbenca, da izpolnjuje svo-
je dolžnosti brezhibno, če živi v največji be-
di, če čuti, da se proletarizira, če je gladen
razcapan, če se mora vsestransko ubijati, da
le skromno preživlja sebe in svoje?

Naši državniki ne uvidevajo, da silijo
take razmere državnega uslužbenca na ne-
dovoljena stranpota — da si mora, če hoče
živeti, iskati postranskega zaslužka, da po-
stane naposled podkupljiv, da izrablja svoje
službeno mesto ne v prid države, pač pa v
prid onih, ki mu ponujajo takozvani bakšiš.

Opozarjamo merodajne faktorje: Še je
čas, da store, kar je potrebno, kajti usluž-
benstvo po pretežni večini še ni koruptno,
še ni podkupljivo; doklej, to ostane odprto
vprašanje.

Opozarjamo pa tudi naše državne po-
slance, ki so prišli tudi z našimi glasovi v
narodno skupščino, da nam je jako dobro
znano, da niti ena politična stranka kljub
vsestranskim obljubam, niti posamezni po-
slanci niso pokazali volje, da se zavzamejo
za državno uslužbenstvo z isto resnostjo in
vnemo, katero zahteva rešitev tega, ne samo
za nas, pač pa tudi za državo velevažnega
vprašanja.

In če tudi sedaj od te strani ne bo po-
trebnega odmeva, naj si vse politične stran-
ke zapomnijo: Prišel je že čas, da se tudi dr-
žavni uslužbenec zaveda svoje politične mo-
či, da noče več slepo drveti za političnimi
strankami, katere ga prezirajo in ga puste v
bedi, kakor hitro pridejo do oblasti. Že da-
nes se pojavljajo glasovi, da je treba s po-
edinimi poslanci obračunati. Ko pa ti gla-
sovi postanejo odločnejši, mora priti do res-
nega obračuna.

Mogoče ni daleč čas, ko bo državno
uslužbenstvo čutilo potrebo, da tudi pri vo-
litvah, ne oziraje se na politične stranke, na-
stopa popolnoma edinstveno. Obljub, pa le
obljub je bilo že dovolj! Dejanj hočemo! Mi
nočemo ničesar drugega kakor možnosti, da
se nam zasigura inteligenta dostojno življe-
nje, ki in kakor so ga zasigurali že vse dru-
ge države svojim uslužbencem.

Da pa naši državni poslanci ne morejo
dvomiti, da državni uslužbenci in upoko-
јenci s sedanjimi prejemki ne morejo živeti,

naj služi kot najsijajnejši dokaz to, da oni
sami, ki imajo poleg svojega poslanskega me-
sta gotovo še druge dohodke, sedaj zahte-
vajo — vsaj čitali smo v raznih časopisih —
da se jim dnevnice zvišajo od Din 300 na
400 dnevno.

Na žalost moramo pa tudi pribiti, da po-
leg že imenovanih faktorjev nosimo krivdo
tudi mi sami; kajti mi še nismo dovoljno or-
ganizirani, mi še ne stojimo na stališču:
Eden za vse, vsi za enega.

Poglejmo si države, kakor Francijo, Av-
strijo, Grško, Romunijo in druge — tam je
uslužbenstvo s svojo dobro organizacijo in z
edinstvenim nastopom doseglo, da danes la-
hko brez skrbi živi, da izpolnjuje, ne oziraje
se na desno ali na levo brez korupcije, brez
bakšiša točno in vestno svoje dolžnosti.

Te države gotovo niso v boljšem finan-
čnem položaju kakor naša gospodarsko mo-
čna država.

Da izvojujemo naše minimalne zahteve,
to je samo to, kar nam po vseh pravicah gre,
potrebujemo, kakor vidite in kar vedno po-
udarjamo, močne in edinstvene organizaci-
je, v prvi vrsti strokovne, potem pokrajins-
ke in močni Glavni Savez. Naša dolžnost je,
da s primerno agitacijo pridobimo za orga-
nizacijo vse one kolege, kateri ji do danes
stojijo še ob strani.

Njegovo poročilo se z odobravanjem
sprejme.

Za njim poda tajnik g. Bekš sledeče po-
ročilo: (Priobčinom posebej. Ur.) Njegovo
poročilo se z odobravanjem in dolgim vihar-
nim ploskanjem sprejme.

Temu sledi poročilo blagajnika g. Lav-
riča, iz katerega je posneti sledeče: (Priob-
čimo posebej. Ur.) Tudi to poročilo se z odo-
bravanjem sprejme.

Nato da predsednik g. Lilleg svoje poro-
čilo in poročilo tajnika in blagajnika v de-
bato in prosi navzoče, da se oglašijo k be-
sedi. Ker tega nihče ne stori, izjavi, da sma-
tra, da so poročila soglasno sprejeta.

G. Petrovič poroča, da je kot revizor
O. Z. pregledal računski zaključek in bla-
gajniške knjige s prilogami in je ugotovil,
da je vse poslovanje popolnoma v redu. Iz-
javi, da so pregledali pred njim blagajniško
poslovanje tekom poslovne dobe tudi že dru-
gi, kar priča pismena izjava g. Drago Lundra,
katero prilaga zapisniku. Zato predlaga, da
se da razrešnica odboru. Predlog se soglas-
no sprejme.

K čl. 11. novih pravil predlaga g. Lilleg,
da se izjemoma pripusti k glasovanju tudi one
organizacije, ki napram O. Z. v gnotnem
oziru doslej niso izpolnile svoje dolžnosti.
Predlog se soglasno sprejme.

G. Lilleg poroča, da pravila o načinu volitev ne vsebujejo nobene določbe, zato je prepuščeno občnemu zboru, da o tem odloči. Prosi predloga ali naj se voli Gl. odbor z listki ali »per acclamationem«. Soglasno se sklone, da se voli »per acclamationem«.

G. Lavrič izjavi, da ima od svoje organizacije davčnih uradnikov nalog, da poda v imenu te organizacije pri volitvah G. odbora sledečo izjavo: »Imenom delegatov ljubljanske sekcije združenja davčnih uradnikov čast mi je izjaviti, da bomo pri volitvi predsedstva oddali prazne glasovnice, ker smo desinterezirani na kandidatih, ki jih je postavila večina delegatov na snočnem posvetovanju. Bodočega dela v O. Z. se bomo po svojih skromnih močeh udeleževali v meri reorganizovanja.« — Izjavo vzame občni zbor z vznemirjenjem na znanje.

Nato prečita g. Beguš kandidatno listo, katero je sprejela večina delegatov na svojem sestanku dne 8. avgusta 1925 v salonu pri Mraku. Po tej listi predlaga za predsednika g. Lillegga, za glavnega tajnika g. Bekša in za glavnega blagajnika g. Paternostra. V nadzorstvo predlaga gg. Stanka Brinška, Anton Krizmana iz Krškega in Ivana Flegarja.

G. Lilleg da ta predlog na glasovanje, pri katerem se soglasno sprejme.

G. Lilleg poroča, da je potrebno, da občni zbor določi članarino, katero bodo imele plačevati organizacije O. Z. Predlaga, da se zviša dosedanja mesečna članarina za vsakega člana od 1 dinarja na 1.25 Din, ker bo morala plačevati O. Z. svoje prispevke Gl. Savezu.

G. Bischof predlaga, da se o tem debata ukine, na kar dá predsednik g. Lilleg predlog za zvišanje članarine na 1.25 Din na glasovanje. — Predlog se soglasno sprejme.

G. Lilleg poroča, da je bil glede uredništva N. Gl. svoječasno storjen sklep O. Z., da občni zbor ali potrdi g. Adamiča za urednika, ali pa, da prepusti v tem oziru odločitev G. odboru. Predlaga, da se prepusti odločitev Gl. odboru.

G. Pirc priporoča, da bi postal N. Glas živo glasilo. Sveda je to odvisno v prvi vrsti od nas samih, kako ga podpiramo in pri njem sodelujemo. Gl. odbor naj odloči glede uredništva, izbere pa naj se tudi redakcijski odsek, ki bo skrbel za N. Glas, da postane res vestno in objektivno glasilo državnih uslužbencev.

G. dr. Stegenšek pripomni, da je v smislu pravil, da določi urednika Gl. odbor, na kar da g. Lilleg predlog na glasovanje. Predlog se soglasno sprejme.

G. Lilleg poroča, da se ima vršiti dne 30. avgusta t. l. v Beogradu izreden kongres Gl. Saveza, razen tega pa po vsej državi shodi državnih uslužbencev. Gre sedaj za to, v katerih krajih Slovenije naj bodo ti shodi. Vse druge direktive dobimo od Glav. Saveza. Na zadnji seji O. Z. je bil sklep, da naj bodo shodi le v večjih centrih drž. uslužbencev.

G. Paternošter predlaga, da naj bi bili shodi v vseh krajih, kjer so okrožna sodišča.

G. Bekš predlaga, da naj bi bili shodi v Ljubljani, Mariboru, Kranju, Novem mestu, Krškem, Celju in Ptuj. Predlog g. Bekša se soglasno sprejme. Glavni Savez se ima o tem sklepu obvestiti.

G. Lilleg izjavi, da se je čulo, da so pravila nejasna, in obljubi, da bo Gl. odbor pravila preštudiral da na prihodnjem občnem zboru predloži event. izpreminjvalne predloge.

G. Pirc opozarja, da je pisarna O. Z. premalo znana, kjer bi dobivali drž. uslužbenci informacije v organizacijskih zadevah, na razpolago naj bi jim bilo več strokovnih li-

stov in to tudi inozemskih, določi naj se za člane morebiti uradne ure, sploh naj se pisarna uredi tako, da bo odgovarjala vsestransko. Tako bomo oziroma bo O. Z. pridobila zaupanje in članstvo.

G. Lilleg izjavi, da je O. Z. bila vedno na tem, da si uredi tako pisarno, je pa to bilo in je še vedno težko, ker ni dobili primernega lokala. Glavni odbor bo skušal rešiti tudi to vprašanje v splošno zadovoljstvo.

G. Bekš opiše na to težavo, katere je imela doslej O. Z. z lokali za pisarno. Po njegovi izjavi je bila pisarna prvotno na Poljanski cesti za prav nizko najemnino, toda vsled pomanjkanja stanovanj je bil ta lokal odpovedan, na kar se je izselil in pričel posloovati v prostoru davčnega urada na Vodnikovem trgu. Na pritisk fin. delegacije je moral tam poslovanje ukiniti, nakar je dal mestni magistrat v ta namen na razpolago eno sobo. Toda pričelo je tudi magistratu primanjkovati lokalov, vsled česar je zopet preklical dovoljenje. In tako je sedaj O. Z. brez vsake pisarne, dasiravno jo zelo nujno potrebuje. On posluje v svojem stanovanju; vsled tega prosi, da delegati o tem razmišljajo in pridejo z nasveti.

G. Pirc pripomni, da so se oddali v Št. Peterski vojašnici lokali privatnim organizacijam, naj se zahteva, da se odda ena soba tudi O. Z.

G. Lilleg izjavi, da bo Gl. odbor o tem razpravljal na svoji prvi seji.

G. Rajč se strinja z izvajanjem g. Pirca in želi, da bi se lokalne organizacije večkrat informirale o sklepih O. Z. s tem, da se sejne zapisnike razmnoži in razpošlje. Na ta način bi bil živalnejši stik med O. Z. in njenimi organizacijami.

G. Lilleg izjavi, da bi bilo to težko, če ne celo nemogoče, dokler nima O. Z. svoje pisarne. O. Z. pa bo informirala vse člane o storjenih sklepih in sejah z objavljenjem v N. Glasu. Sklepe, ki bi event. ne bili za javnost, pa bo sporočila pismeno, ali na kak drug način.

G. dr. Stegenšek opozori na čl. 14, točka 8. pravil, po katerem je O. Z. naročeno, da naj po svojem preudarku priobči v svojem glasilu vloge na pristojna oblastva glede stanovskih vprašanj, kakor tudi došle rešitve. Poudarja, da je vse funkcijoniranje O. Z. odvisno glavno od njenih treh glavnih funkcijonarjev, to pa: predsednik, glavni tajnik in blagajnik. Ne bilo bi prav, ako bi zahtevali od njih, da delajo zastoj in priporoča, da se jim določi stalna mesečna nagrada. Občni zbor naj v to pooblasti Gl. zbor. Predsedniku naj bi določil glavni zbor morda od časa do časa reprezentacijsko nagrado. Glede pripombe, da so pravila nejasna, izjavi, da se v tem ne strinja s kritiki, da je vsaj ogrožje popolnoma zdravo in je prepričan, da bodo pravila dobro služila.

Končno poroča g. Lilleg, da so posamezne skupine drž. uslužbencev imenoval v Gl. odbor O. Z. provizorično do Glavnega zbora delegatov kot podpredsednike oziroma kot odbornike sledeče delegate:

I.) Uradniška skupina: podpredsednik: dvorni svetnik g. dr. Ferjančič, odbornik: g. Josip Beguš.

II.) Upokojenci: podpredsednik: ravnatelj g. Svetek in odbornik: g. Majcen.

III.) krajevne organizacije: podpredsednik: prof. Rajč iz Celja in odbornik: Mahkovec iz Maribora.

Zvaničniki in služitelji niso imenovali doslej nobenega zastopnika v Gl. odboru O. Z.; zato ostanejo za nje ta mesta do nadaljnjega rezervirana. Poročilo se vzame na znanje.

Pred zaključkom se g. Lilleg iskreno zahvali občnemu zboru za zaupanje z zatrdilom, da bo posvetil vse moči v prid državnim

uslužbencem, katere čaka še težka borba. Zato naglašja potrebo, da vsak državni uslužbenec pritisne, kakor je svoj čas že g. Pirc predlagal, na svojo politično organizacijo, da se zavzame za državne uslužbence. Najbolj pa je potrebna agitacija od kolega do kolega, da vsak pristopi v organizacijo, da bomo vsestransko mogli inponirati. Na to zaključki občni zbor ob pol 12. uri.

Tajniško poročilo z občnega zbora O. Z.

Cenjena gospoda! Odkar se je pričelo delovanje O. Z., t. j. od časa, ko je zadobila prejšnja naša organizacija »Društvo državnih uslužbencev in upokojencev« sedanjí svoj naziv, teče od prevrata dalje že 8. leto. Osmo kratko leto, pa vendarle dolgo, kot zaključek prejšnjih 7 dolgih, ako listamo po kroniki O. Zveze in ako pazno zasledujemo podrobní potek njenega prizadevanja od tistih dni, ko nas je oduševljala mameča luč dosežene svobode in ujedinjenja — pa do danes, ko še vedno željno pričakujemo svobode: osamosvojitve samega sebe potom temeljitega izboljšanja našega gmotnega položaja.

Bila so leta muketrpnih naporov, pa vendarle kronana z delnimi uspehi; bila so leta, ko je O. Z. stala pred občnim zborom praznih rok in bila so leta, ko smo smeli pripisovati vse brezplodno organizatorno delo ne le samo političnim prilikam, ki so sledile menjaje in celo po večkrat v enem in istem letu; bili pa so tudi časi, ko smo morali neuspehe pripisovati tudi samim sebi.

Kot dolgoletni tajnik O. Z. smatram za svojo dolžnost da ne podajam samo retrospektivne slike za dobo zadnjega poslovnega leta, oziroma za dobo med enim in drugim občnim zborom, marveč da ob takšnih prilikah skušam tudi v kratkih potezah podati bilanco za vsa leta nazaj. Z eno samo besedo, naj bo očitana ta bilanca! Ali moremo danes, po preteku še ne polnih 7 let govoriti o relativno doseženih uspehih.

Mirnega srca lahko to vprašanje potrdimo z Da! Uspehi so tu, toda v primeri z naporí vseh najrazličnejših strokovnih in pokrajinskih organizacij zopet relativno tako malenkostni, da se nam za prvi hip zdí, kakor bi naše organizacije vso to dolgo dobo jedva životarile, kamoli smotreno delovale.

Žal, da je s temi uspehi korakala ves čas tudi draginja, ki ji vse pridobitve na polju najrazličnejših, od časa do časa izpopolnjujočih se uredb in zakonov o draginskih dokladah, novega zakona o državnih nameščencih, povečanih dnevnica za službena potovanja itd. itd. še daleko niso bile kos. Vse ugodnosti, ki jih ji nudí aktivnim državnim nameščencem novi uradniški zakon, so se razblinile kakor sneg pred solncem v popolni nič s 15. majem t. l., ko je stopil v veljavo novi stanovanjski zakon.

Vprašali se bomo torej končno vendarle: Kje so tisti uspehi, ki jih po vsej priliki že sproti absorbirajo različni drugi zakoni in uredbe, ki po svoji neugodni strani najbolj zadevajo fiksne nastavnice, pred vsemi aktivne in upokojene državne nameščence??

Trdili smo, da je malenkostni uspehi vsaj relativno doseženi. Pa če tiči ta uspeh samo v počasnem spoznavanju naše lastne nemoči in prav v ničemur drugem, so naše organizacije že nekaj priborile.

Hladno ocenjevanje naših desolatnih socialnih razmer in s tem posebno združeno omalovaževanje rešitve našega vprašanja od strani najrazličnejših vlad bi nam moralo že davno usmeriti nova pota, ki vodijo samo in edino v veliko, močno in tesno sklenjeno organizacijo vseh aktivnih in upokojenih državnih nameščencev! Ako smo postali aktivni državni nameščenci med seboj enakovredni s tem, da prejemamo od države svoj zaslužek v dinarjih, česar žal naši najbednejši kronski upokojenci še niso mogli doseči, potem, gospoda moja, ni nobenega razloga več, da bi hodili tudi glede vprašanj, ki so vsem skupna, svoja pota ločeno še nadalje.

Ta apel velja vsem tistim strokovnim organizacijam, ki iz najrazličnejših stvarnih in osebnih razlogov, ki pa po večini ne drže, motrijo delo naše O. Z. od daleč in samo — s kritiko.

Vsi smo se žrtvovali težkim nalogam upravne konsolidacije, sluga in dvorni svetnik, vsak sta prispevala po svoje ter vztrajala pri svojem idealizmu. Vsi brez izjeme vemo, da je naše vprašanje, ali bolje, da bi moralo biti to vprašanje za- dača vse slovenske inteligence, ker je socialno in kulturno vprašanje Slovenije in Jugoslavije, življensko vprašanje osrednjega stanu v obče. Ne smemo pa tudi prezreti, da je to vprašanje hkrati tudi vprašanje dobre državne uprave, državnega ugleda in javnega poštenja. In zopet smo dobro vedeli po drugi strani, da se to vprašanje vsled poveljnih razmer in upropastitve industrije ni dalo morda dokončno rešiti v enem letu. Znano nam ni bilo nič manj, da je izboljšanje naših gmo- tnih razmer v mnogem odvisno od pametne notra- nje finančne politike, od tečaja dinarja, skratka od dviga naše produkcije, zunanjega kredita, pro- meta in trgovine. Nazadnje nič manj tudi od upravne reforme in pravične porazdelitve davčnih bremen, da se bodo državne blagajne zopet na- polnile. Vedeli smo vse to, trpeli in čakali. Toda danes, ko porast in že skoro stabilizacija dinarja na omiljenje draginje še vedno ne vpliva toliko, da bi ne vprašali: Kaj boš jutri jedel, s čim boš pla- čal stanovanje, kako boš oblekel svojo deco? — danes po šestih letih, ko že trinaesta vlada ugiba, kako naj na vsa ta vprašanja odgovori, danes, gospoda moja, ni več časa za pomišljanje **na m**, danes vemo bolje kot kdaj, **pri čem smo**, iščimo si svoj spas tam, **kjer ga mož ob možu in v delu** najdemo — v močni skupni organizaciji.

★ ★ ★

Od zadnjega rednega letnega občnega zbora naše Zveze pa do danes ni preteklo nič manj ka- kor 2 leti in četrt. V odsotnosti predsednika Lil- lega, ki se je mudil tiste dni na konferenci Gl. Saveza oziroma predsednikov vseh pokrajinskih zvez v Beograd, ga je vodil 13. maja 1923 I. pod- predsednik O. Z. Vinko Janežič v sejni dvo- rani mestnega magistrata. Burni dnevi so bili te- daj, morda nič manj, kot dnevi, ki jih imamo v najbližji bodočnosti pred seboj. Tako zvani akcijski odbori, ki so jih poklicale v življenje pokra- jinske organizacije v zvezi z železničarskimi udruženji, so imeli polne roke dela. Žal, da se to delo, ki je bilo sicer na široko zasnovano — Cen- tralni akcijski odbor je imel svoj sedež v Beo- gradu — vsled medsebojnih nesoglasij, ki so bila več ali manj političnega izvora, ni obneslo.

Ofenziva, ki je bila po vseh brezuspešnih spomenicah in prošnjah naperjena proti neume- vanju takratne vlade, osvedočenemu našim živ- ljenskimi interesom, se je zrušila sama vase baš radi tega, ker je C. A. O. v Beogradu docela od- povedal. Projektirani protestni shodi so se 10. VI. 1923 v večjih mestih Slovenije sicer vršili, dru- god pa so izostala. Zato je manifestacija ostala brez odziva. O. Zvezu je zastopal 12. junija pri C. A. O. gosp. profesor Volavšek. Šlo je takrat v glavnem za zvišanje nezadostnih draginskih dok- ladi. Četudi je bilo že 29. IV. sklenjeno, da se delegati z vlado ne bodo več pogajali, so sloven- ski delegati v znak lojalnosti popustili in se pri- družili večini, ki je poslala k min. predsedniku Pašiču 100-člansko deputacijo. Gosp. Pašič je od- govoril tej deputaciji tako, kakor odgovarjajo v takšnih okoliščinah vsi premijerji. Vse je odvisno od skupščine, ki mora votirati vladi z zakonom o proračunskih dvanaesitnih potrebne višje dohod- ke itd.

Slovenski in hrvatski delegati s takšno vladno izjavo seveda niso bili zadovoljni, radi tega so zahtevali od beogradskega C. A. O., da namera- vano akcijo izvede. Ta pa je zahtevo odklonil, prejel je od pokrajinskih organizacij zaslužno za- upnico in stvar je bila položena ad acta. — S tem je bilo seveda tudi konec slave akcijskih odbo- rov.

Kot objektivni kroničar moram beležiti, da je imela naša O. Z. mesec popreje neljubi konflikt, ki ga preds. Lilleg razračunaval z neustrašeno besedo pred Savezno Glavno upravo. Iznesel je vse nedostake v tej upravi, ožigosal bagaletizira- nje O. Zveze od strani Gl. Saveza v času, ko bi moral ravno Gl. Savez povzeti vso akcijo v svoje roke in ne gledati, kako uvajajo inicijativo preko Gl. Saveza druge pokrajinske organizacije na last- no pest. Preds. Lilleg je priboril s svojim nasto- pom zadoščenje od Gl. Saveza in prejšnji ugled naše O. Z., ki je bila po trditvi Gl. Saveza še do zadnjega časa (11. V. 1923) politična domena in je skrivala v sebi odmetniške in hajduške elemente.

Konferenca je končno zaključila z resolucijo, da se 1. morajo zvišati od 1. V. 1923 vse draginjske doklade za 100%; 2. kronske penzije prevesti v dinarske po istih načelih kot prejemki za aktiv- ne; 3. Ljubljana uvrsti v I. drag. razred; 4. maksimi- ranje rodbinskih doklad za neukazno osobje (sluge in zvančnike) ukiniti; 5. uzakoniti načrt novega zakona o civ. drž. nameščencih; 6. osigu- ratj stanu primerne stanovanjske prilike vsem drž. nameščencem; 7. komisijo za redukcijo drž. name- ščencev, ki je bila baš tedaj v najbohotnejšem cve- tu, izpopolniti z 2 članoma Gl. Saveza; 8. izvesti restitutio in melius za vse tiste drž. nameščence, ki so bili postavljeni na cesto za časa volitvene vlade in 9. izplačati do konca junija 1923 vsem aktivnim in upokojenim drž. nameščencem posojilo na račun vojne odškodnine, ki jo določa dotični zakon.

To je bila prva skupna resolucija, ki se je sprejela na pismeno zahtevo naše Zveze leta 1923, ki pa je rodila ravno tako malo sadu, kakor vse poznejše do najnovejšega časa.

•

Posegel sem s tem uvodom deloma že v dobo pred obč. zborom z dne 13. V. 1923, ker se mi je to zdelo v ilustracijo takratnih medsebojnih od- nošajev med poedinimi strok. organizacijami na eni, med pokraj. zvezami na drugi in med ravnoka- r omenjenimi udruženji ter Glav. Savezom zo- pet po drugi strani, neobhodno potrebno. Vmes pa se seveda ne smem izogniti statističnim podat- kom izza prošle dobe težkih borb in spominov. Občni zbor 13. V. 1923 je postavil za predsednika O. Z. g. Lillega, za I. podpreds. g. Vinka Janežiča, za II. podpreds. pa g. Martina Majcna. Za pod- predsednika pokr. akcijskega odbora, o katerem sem ravnokar izprožil par omemb, je bil izvoljen gosp. Beguš. Kakor nobenemu funkcionarju O. Z. ne gredo seveda na rovaš neuspehi tudi njemu, ker je našemu pokrajinskemu akcijskemu odboru — kakor sem bil omenil že preje — dajal smernice Beograd, tisti čas več ali manj sterilni Beograd v pojmovanju naših navidezno lokalnih stremenj, o katerih pa smo že od prvih dob po prevratu iskreno želeli, da bi se centralizirale. Istočasno je gosp. Beguš prevzel mesto II. tajnika O. Z. ter je kot tak imel priliko pokazati svojo sposobnost.

Za tem obč. zborom je sledila I. seja ožjega odbora O. Z., ki je 15. VI. 1923 s soglasnim skle- pom poveril zaupanje g. Begušu v lastnosti tajni- kovega namestnika, g. Lavriča v lastnosti blagaj- nika, g. Primožiču v lastnosti blagajnikovega na- mestnika in g. Golobu v lastnosti Zvezinega gospo- darja. Poleg teh funkcionarjev so bili voljeni v ožji odbor O. Z. kot predstavnik akademikov g. Sušec, kot zastopnik upokojencev g. Svetek, za upokojene častnike, njih udove in sirote g. Jesen- ko, za ostale uslužbence gosp. Marinšek, jaz pa že šestič za tajnika naše Zveze.

Toda pot je ostala še dalje neopdelana in raz- meroma mala manjšina, ki je izvajala običajne parlamentarne posledice že leta 1922., je potegnila za seboj v nepojmljiv vrtnec že dokaj drugih manjših organizacij nižjih uslužbencev. Izstopale so druga za drugo, dokler se nismo znašli neki dan sami, toda v eni in isti hiši. Priznam, napred- ka organizacije takšne razmere niso mogle pospe- ševati, bili pa smo vsi skupaj do zadnjega časa, četudi ne izrečni mandatariji, pa vendarle po srcu in sledeč čutilom, ki so nam odkrivala našo last- no bedo, oficijelni zaščitniki vseh slovenskih drž. uslužbencev brez izjeme. Tudi tistih, ki so nam pokazali hrbet, ne da bi nam jasno in s tehuico kompromisa povedali v obraz, kaj jim ni prav in kaj zahtevajo. —

Vsi, povdarjam prav vsi smo dobro občutili, da smo morda z nepremišljenim postopanjem za- dali nevarno rano tisti Osr. Zvezi, ki je dala pred- leti življenje Zagrebu in zanetila iskro ojačenega organizatornega pokreta naši skupaj državni sto- lici — Beogradu.

Zato ni čuda, da so se v naslednjih mesecih pojavljali različni zvani in nepozvani glasovi z nasveti, kako izlečiti sterilitnost obstoječ Osr. Zve- ze in kako ustvariti popolnoma novo centralno Udruženje z našo, t. j. slovensko inicijativo. Vse to obeležje je zavzemalo mesece avgust, septem- ber in oktober 1923 in širši odbor O. Zveze je imel ponovno priliko, da se je s tem vprašanjem meritorno bavil. Priti pa — čudno — nikdar ni mogel do zaključka, da je treba ustvariti v tako težkih časih povsem novo centralno organizacijo,

ki se svetlika šele tam nekje v dalji in zajedno seveda na nos na vrat likvidirati obstoječo Osr. Zvezo, ki svoji nalogi ni kos. Večina je odločila, naj se že obstoječa O. Zveza reorganizira na na- čin, ki bo sprejet od vseh strokovnih organizacij brez vsakršnih predsodkov samoljubja ali z naml- šljenega zapostavljanja koterekoli strok. organi- zacije, ker je še vedno bolje, da se obnovi ugaša- joče življenje — ako je to sploh mogoče — kakor pa ustvarja novo.

To načelo je O. Zveza ščitila ves čas, ne toli- ko radi lokalnih slovenskih razmer, kolikor radi odnošajev, kjerkoli izven mej naše pokrajine. — Življenska potreba v času, ko je stopil v veljavo činovniški zakon, je bila, — da vzdržimo pokra- jinske zveze in z njimi Glavni Savez — za vsako ceno. Vsi, naglašam, prav vsi, višji, srednji in nižji in zopet obratno navzgor smo na lastni koži občutili, da ta zakon z daleka ni soroden s pred- logi, ki jih je v mučnih in dolgotrajnih sejah za- ključevala naša O. Zveza in s katerimi smo, ka- kor se je to v gotovih prilikah, toda v za nas kla- vrno priznanje naglašalo, tam doli imponirali.

Činovniški zakon, kakršen je bil odglasovan, ni bil delo naše O. Zveze, ki je bila po laskavem zatrdilu resnih činiteljev tako v državni upravi sami kot v Glavnem Savezu ena med prvimi in najbolj razboritimi. —

Historijat o križevi poti načrta, ki je bil tretji tega zakona, bo še marsikomu v dobrem spo- minu. —

Čeprav je ustvaril poleg marsikaterih dobrin mnogo zla, je bilo to zlo naše skupno breme in ta skupna nedeljena peza nas je zbodila za na- daljnje delo. Dvignila nam je duha, ki je klonil in sklenila nas je še bolj v obrambo skupnih inte- resov. V podrobnosti se seveda ne morem spu- ščati, če pa navedem, da je bil iz prvotnega za- konskega osnutka, ki ga je ne v zadnji vrsti po- klicala v življenje ravno naša Zveza eliminiran člen, ki je določal prevedbo starih penzi- onistov, ter vzpostavljen zopet paragraf, ki je normiral

triletno nestalnost iz prevesne večine drž. nameščencev itd., itd. sem — mislim — že s tem dovolj osvedočil ljubezen matere — vlade in nar. skupščine, ki sta takšen zakon sprejeli za svojega legitimnega otroka.

In kaj naj rečem o takozvani uredbi o raz- vrstitvi državnih nameščencev? Vlada je vedela, kam naj vrže otrovano ost nesoglasja in razprtij. Organizacije je hotela zadeti in reči moram, da se ji je ta taktika posrečila morda bolj, nego je pričakovala sama.

Naredba o razvrstitvi je bila sicer res objav- ljena v zakonitem roku do 1. XI. 1923, vsebovala pa v interesu gotovih krogov zopet ni takšnega socialnega in etičnega obeležja, ki bi moglo za- dovoljiti vsaj večino drž. nameščencev. Komisije so postavili gospodje po eno pri vsakem ministr- stvu — in te so prevajale tako, da so bili ne- kateri z istimi predpogoji favorizirani, drugi, pri drugih ministrstvih, prvim sicer docela ekvipa- rentni, pa udarjeni in ponižani. Geometri, račun- ski uradniki, pisarniško osobje, strokovni učitelji itd. — vsi ti bi nam lahko zapeli o prevedbi zna- čilno pesem z refrenom, ki na ujediničenje in ena- kopravnost kaj malo spominja. —

Kje je bil parlament, ko se je delala uredba o razvrstitvi? Zakon o civilnih drž. uradnikih ga je molče spominjal na njegovo zadnjo besedo sankcije.

In tako je šlo drugo za drugim. — Neizplača- ne razlike so pričele trkati takoj na vrata, ki se niso odprla do danes in o katerih ne vemo, ako se bodo v bližnji bodočnosti. Takozvani avansi so za delj časa storili svojo dolžnost, usta so one- mela. Naša usta, ki so vajena manjših grizljajev, za gospode tam zgoraj so značili ti avansi polno vrednost dolžnih razlik. (V tem zmislu se je go- vorilo vsaj na ljubljanskem uradniškem kongresu 19. IV. t. l.)

Izplačilo teh razlik nam navadnim zemljanom je že od svojega postanka zavito v mistično haljo.

(Dalje prihodnjič.)

Vestnik.

Brzobjavni pozdrav. Predsednik O. Z. g. M. Lilleg je prejel na dan občnega zbora sledeči te- legram iz Beograda: Toplo pozdravljamo dana- šnjo skupščino O. Z., želeči jej obilo uspeha v svo-

jem delovanju. Vam pa želimo kot dolgoletnemu vodji slovenskih uradnikov, da delujete plodonosno še dolgo let z isto vztrajnostjo in z vami lastno energijo v občno blagobit. Predsednik Glavnega Saveza dr. Jovanovič, podpredsednik Dju-ričič.

Zagreb mesto upa z vso gotovostjo, da pride v I. razred draginskih doklad, Zagrebški N. Gl. konstatira, da je bilo iz političnih razlogov nekaj mest favoriziranih, vsi ostali kraji in mesta pa so bila prikrajšana. — Da ovo nije proizvoljna tvrdnja, piše N. G. — svjedoči činjenica, da unatoč neprekidnom zauzimanju sviju bivših pokrajinskih namjesnika grad Zagreb nije mogao biti uvršten u I. razred skupocje i to prema njihovim izjavama, danim našem predsjedništvu, radi političkih razloga. Dakako da s istih razloga nije bilo mjesta ni za pasivne krajeve Hrvatske u I. razredu skupocje. — Kaj pa Ljubljana, Maribor? So bili tudi za naša mesta merodajni politični razlogi? Kako to, ko smo imeli mi Slovenci v različnih, v dvanajstih vladah tudi svoje zastopnike v vladi? Po našem skromnem mnenju bi bilo logično, da Zagreba tudi sedaj ne potisnejo v I. razred draginskih doklad, četudi, ali pa — ker ima vladu za seboj. Ali ne? — Zagrebški N. Gl. piše nadalje: Ovo zapostavljanje tešku su snosili pogodjeni drž. činovnici in službenici gubeći vjeru u pravednost i socijalni obzir našeg zakonodavnog tijela. Teško su snosili ne radi ono par dinara razlike, već radi omalovažavanja njihovog rada, njihovih potreba i njihove vrijednosti. — Ali boli kolege iz Zagreba ta krivica šele sedaj tako zelo, odkar so postali pagr. meščani spokorniki? Po naše proiznešeno, bi bilo edino pravilno, da se vsakdo za svoje grehe spokori, tudi otroci za zablode svojih staršev. Torej plačilo — in ne pokoro? Hm.

Pa ne maramo biti zlobni. Želimo veliko uspeha; upamo, da si kaj kmalu podamo roke.

Všetje vojaške službene dobe. Po U. T. posnemamo, da je ministristvo prosvete zavrnilo neko prošnjo učitelja N. N., da bi se mu vračunal v službeno dobo čas, ki ga je po maturi odslužil kot vojak s sledečo motivacijo: Po čl. 282. finančnega zakona za l. 1922./23. se vsem visokošolcem, srednješolskim in ostalim borcem v Srbiji in Črni gori, kakor tudi uradnikom-dobrovoljcem iz novih pokrajin, ki dobe zvanje s pravico do penzije, doba prebita v vojni — po odštetu kadrskega roka — dvojno uračunava v dobo ukazne službe in za penzijo. Ker nosilec ni bil dobrovoljec, se ne more poslužiti tega člena. Kakor je iz priloženega Uverjenja razvidno, je bil prvič 3. novembra 1919; tedaj je pravilno razvrščen in se mu ne more popraviti Rešenje. Dekret Dvorske komore od 2. novembra 1832. Br. 47.388 kakor tudi zakon o vojaški oskrbi obojca c. in kr. vojske c. in kr. vojne mornarice in c. in kr. domobranstva od 27. decembra 1875, L. d. Z. br. 158, ki v § 8. našteva, katera vojaška doba se uračunava pri odmerjanju penzije; te odredbe, na katere se prosilec opira, pa so veljale le za avstrijske državne uradnike, a ne tudi za učitelje osnovnih šol, ki so postali državni uradniki z vsemi pravicami istih šole ko je stopil v veljavo zakon od 31. julija 1923.

Umrli je po kratki in mučni bolezni dne 17. avgusta t. l. gospa Terezija Košir roj. Križman, soproga g. Franca Koširja, ravnatelj zemljiške knjige. Pogreb se je izvršil dne 18. avgusta ob pol 3. pop. iz kapelice pri Sv. Krištofu na pokopališče pri Sv. Križu. Blagopokojni večni mir in pokoj, ostalemu g. vdovcu, našemu zvestemu naročniku, pa iskreno sožalje!

— TOVARNA ČEVLJEV PETER KOZINA & KOMP. izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnoveše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana-Breg 20, Aleksandrova cesta 1, Prešernova ulica; Zagreb, Račkoga ulica 3.

KOLESA
NAJBOLJŠA NUDI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. BNK

Originalne (prave) potrebščine za

„Opalograph“

Barvne trakove, ogljen-, indigo, povoščeni papir podloge za stroje, kopirne zvitke, razmnoževalne barve, konceptna držala.

LUD. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica Selenburgova ulica.

J. Trpin

najcenejša manufaktura

Maribor

Glavni trg 17.

Najboljši
šivni stroji in
kolesa edino le

Josipa Petelinca
znamka
Gritzner in Feniks
za rodbino, obrt
in industrijo
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vezenju brezplačen. Večletna garancija

Delavnica za popravila.

Na veliko Telefon 913 Na malo

Tovariši!

Priporoča se Vam trgovina s papirjem, pisarniškimi in šolskimi potrebščinami

K. Tilla nasl. A. Gruber

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.
Prvovrstno blago in zmerne cene

F. Szantner, Ljubljana

Selenburgova ul. 1.

Specijalist za ortopedi-
čna in anatomska
obuvala in tr-
govceščevlji.

Manufakturna trgovina

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5.

Priporočata se pri nabavi jesenskega in zimskega blaga. Vedno v za-
logi perje, puh in žima za blazine od najcenejše do najfinejše vrste.
Na obroke proti garanciji uradov.

Ivan Gajšek

papirna trgovina

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 2

pisarniške potrebščine, papir, fini pismeni papir, notezi, umetniške razglednice.
Fino blago — nizke cene. Edino založništvo „Jugoslovanskega poslov-
nega koledarja“.

Tovariši!

Kupujte svoje potrebščine le pri tvrdkah in obiskujte
le lokale, ki inserirajo v „Našem Glasu“.
Kdor podpira nas, tega podpirajmo mi!

Za nakup vsakovrstne kuhinjske posode in vsega v železninarsko stroko spadajočega blaga se priporoča firma

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Priporoča se za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin
tvrdka

M. Tičar, Ljubljana.

Perje in puh

C. J. HAMANN

— Ljubljana, Mestni trg 8. —

Priporoča se
modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss

LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Je vendar najboljši!

**Nabavljajna zadruga državnih
nameščencev v Ljubljani**

Najcenejši nakup banaške moke, sladkorja, kave, olja, masti, riža, testenin, pralnega in toaletnega mila, južnega sadja, dišav ter vseh vrst speci-rijskega in kolonijalnega blaga.

**Vedno
najnižje
cene!**